

Илмий – амалий конференция
материаллари

**ИЛМ - ФАН
ВА
ИННОВАЦИЯ**

Қ а р ш и

маънавийтли, мустақил ва эркин фикрлайдиган, замонавий илм-фан ютуқларини пухта ўзлаштирган ҳар томонлама соғлом ва баркамол авлодни вояга етказишга қаратилган. Ёшларга оид давлат сиёсатини изчил амалга ошириш мақсадида давлат ва жамоат ташкилотларининг таклифларини инобатга олиб: “Ўзбекистон Республикасида 2014 йилда ёшларга оид давлат сиёсатини амалга оширишга қаратилган кўшимча чоратadbирлар Дастури” 2014 йил 6 февраль ПҚ-2124 сонли қарори мамлакатимиз ёшларининг ҳуқуқ ва манфаатларини таъминлаб, орзу-ниятларини рўёбга чиқаради.

Йиллар ўтади, жамият ривожланади, ёшлар ҳам ўзгаради. Ёшларга домий этибор ва ғамхўрлик кўрсатилса, улар жамиятнинг ишончи ва таянчига айланади. Бу борада мамлакатимиз Ўзбекистонда унинг бойликларидан-да кадрлироқ хазинаси-юксак маънавийтли ва етук салоҳиятли ёшлари ҳамда уларни менинг фарзандларим деб эъюзлайдиган, доимо ғамхўрлик қиладиган Президентимиз бор.

ГЕЛЬМИНТЛАРИНИНГ ОНТОГЕНЕЗИДА ҚУРУҚЛИК МОЛЛЮСКАЛАРИНИНГ РОЛИ

Биология мутахассислиги магистранти: Носирова А.

Илмий раҳбар: б.ф.н. Б. Рўзиев

Маълумки, гельминтлар тараққиёт циклига кўра иккита қатга биологик гpуппага бўлинади: оралик хўжайин иштирокисиз ривожланувчи гельминтлар – геогельминтлар ва оралик хўжайин иштирокида ривожланувчи гельминтлар – биогельминтлар.

Тегишли адабиётлар таҳлили ва олиб бoрилан тадқиқотларнинг дастлабки натижалари умуртқали ҳайвонлар гельминтларининг тараққиёт циклида умуртқасиз ҳайвонлар – қуруқлик моллюскалари иштирок этишини аниқлаш имконини берди (жадвал).

Умурткали хайвонлар гельминтларининг циркуляциясида
 иштирок этувчи хўжайинлар (манбаъ)

№	Гельминтларнинг авлодлари	Хўжайинлар		
		дефинитив	оралиқ	қўшимча
1.	<i>Crenosoma</i>	итлар	куруқлик моллюскалари	қушлар, кемирувчилар
2.	<i>Protostrongylus</i>	тоқ ва жуфт туёқлилар	куруқлик моллюскалари	
3.	<i>Spiculocaulus</i>	тоқ ва жуфт туёқлилар	куруқлик моллюскалари	
4.	<i>Muellerius</i>	тоқ ва жуфт туёқлилар	куруқлик моллюскалари	
5.	<i>Cystocaulus</i>	тоқ ва жуфт туёқлилар	куруқлик моллюскалари	

Нематодаларнинг дефинитив хўжайинлари — умурткалим хайвонлар бир биоценоздан иккинчи биоценозга миграция қилар экан, паразитларнинг инвазион элементларини (тухумлари, личинкаларини) тарқатадилар. Бироқ, бу тухумлар ташқи муҳитнинг чекловчи омиллари таъсири остида бўлиб, онтогенезнинг ушбу даврида инвазион элементларнинг тарқалиш фойизи қанчалик кўп бўлса, нобуд бўлиш кафолати ҳам шунча юқори. Турнинг табиатда сақланиб қолиш муаммоси паразит тараққиёт циклига оралиқ хўжайин — куруқлик моллюскаси ёки ёмғир чувалчанларининг қўшилиши билан йжобий ҳал қилинади.

Crenosomatidae ва *Protostrongylidae* оиласи вакиллариининг оралиқ хўжайинлари сифатида Ўзбекистонда 30 дан ортиқ куруқлик моллюскалари қайд этилган бўлиб, улар асосан *Xeropicta*, *Pseudanapaeus*, *Leucozonella*, *Macrochlamys*, *Bradybaena*, *Pupilla*, *Vallonia*, *Zonitoides* ва *Agriolimax* авлодларининг вакилларидир.

12	<i>Abdinazarov S., Vardiyashvili A., Muradov I.</i>	Membranali gaz ajratish qurilmasi	45
13	<i>Бегулов О., Бабаджанова Н., Бабаджанов Ю.Т</i>	Вытекание воды из канала с наклонными стенками	48
14	<i>Маллаев А.</i>	Ёшларга кенг имкониятлар!	52
15	<i>Носирова А., Рузиев Б.</i>	Гельминтларнинг онтогенезида куруклик моллюскаларининг роли	55
16	<i>Омонов О.</i>	Хисор тоғ тизмасининг Ўзбекистон "Қизил китоб"га киритилган эндем ва реликт тур ўсимликларининг камёблик даражаси	57
17	<i>Эшонқулов Э., Давронова Г.</i>	Қашқадарё ҳавзасининг халқ хўжалигида қўлланиладиган айрим ўсимлик турлари	62
18	<i>Qayumova M., Samatova Sh.A.</i>	Murakkabguldoshlar oilasi manzarali vakillarining qarshi vohasi sharoitida havo haroratiga munosa-bati	64
19	<i>Bo'raanova M.</i>	Dehqonobod tumani florasida soyabongul-doshlarning tutgan o'ru	66
20	<i>Насриддинова М.</i>	<i>MELISSA OFFICINALIS</i> L. ни вегетатив кўпайтиришга доир	68
21	<i>Ҳалимов М.</i>	Хужайрадаги ҳаётгай жараёнларнинг кечишида биомембраналарнинг роли	70
22	<i>Ernazarova Sh., Berdiyev J.</i>	Oltin qo'ng'izlar beda zararkunandasi	72
23	<i>Nazarov M., Murtazayev B., Abdullayev S.</i>	Qashqadaryo havzasida antropogen lanshafilarning vujudga kelishi	74
24	<i>Jo'rayeva M., Yakubov E.</i>	Smolalar olishning texnologik ketma-ketligini o'rganish	78
25	<i>Бўриев С., Лутфуллаев С.</i>	Саноат газларидан қора қурум олиш ва ундан оксиген фойдаланиш	81
26	<i>Жаббаров Ф., Ҳакимова З.</i>	Этиленнинг винилацетат билан сополимерлари ва уларнинг композицияларини депрессор сифатида ишлати	82